

शूद्रयाजकः । तावतां न भवेदाहुः फलं द नस्य पौ-
र्त्तिकम् । वेदविज्ञापि विप्रोऽस्य लोभात् कृत्वा प्रति-
पद्यते । विनाशं तज्जति क्षिप्रमामपात्रमिवाश्रयम् ।
सोमविक्रयिणे विष्ठां भिपजे पूययोजितम् । नष्टं
देवकृते दत्तम् अपतिष्ठन्तु वाङ्मयो । यत्तु बाणिजके
दत्तं नेह नासुल-तद्भवेत् । भक्षनीयं कृतं हव्यं तथा
पौनर्भवे द्विजे । इतरेषु त्वपाङ्कत्रेषु यथोद्दिष्टे-
साधुषु । मेदोऽसृङ्मांसमज्जास्मि वदन्त्यस्मि मनी-
षिणः । अपाङ्कत्रोपहृता पङ्क्तिः पाव्यते यैर्द्विजो-
त्तमैः । ताद्विबोधत कात्स्न्येन द्विजाप्यत्र पङ्क्ति-
पावनान् । क्षत्र्याः सर्वेषु वेदेषु सर्वप्रवचनेषु च ।
श्रोत्रियान्वयजास्रैव विज्ञेयाः पङ्क्तिपावनाः । त्रिणा-
चिकेतः पञ्चाग्निस्तिसृपर्यः पङ्क्तिवित् । ब्राह्मणदेयात्-
सन्तानो ल्येष्टसामग एव च । वेदार्थवित् प्रवक्ता च
ब्रह्मचारी सहस्रदः । यतायुश्चैव विज्ञेया ब्राह्मणाः
पङ्क्तिपावनाः । पूर्वैर्दुःपरैर्दुःखां ब्राह्मणैर्गण्य पश्यते ।
निमन्त्रयेत् त्र्यम्बरान् सस्यन्विपान् यथोदितान् । निम-
न्त्रितो द्विजः पितृन् नियतात्मा भवेत् सदा । न च
अन्दांशुषीयत वस्य ब्राह्मण-तद्भवेत् । निमन्त्रितान्
हि पितर उपतिष्ठन्ति तान् द्विजान् । वायुवशात्-
गच्छन्ति तचासीनाहुपासते । केतितस्तु यथान्यायं
हव्यकव्ये द्विजोत्तमः । कथञ्चिदव्यतिक्रामन् पापः शूक-
रतां व्रजेत् । आमन्त्रितस्तु यः ब्राह्मे दृष्ट्या सह
मोदते । दातृयत्तु दुष्कृतं किञ्चित्तत् सर्वं प्रतिपद्यते ।
अक्रोधनाः शौचपराः सततं ब्रह्मचारिणः । न्यस्तशस्त्रा
महाभागाः पितरः पूर्वदेवताः । यस्मादुत्पत्तिरेतेषां
हर्षवासम्यशेषतः । ये च यैरुपचर्याः स्युनियमैस्ताद्वि-
बोधत । मनोर्हैरग्यगर्भस्य ये मरीच्यादयः सुताः ।
तेषाम्प्रीणां सर्वेषां पुत्राः पितृगणाः सृताः । विराट्-
सुताः सोमसदः साध्यानां पितरः सृताः । अग्निष्वा-
न्नास्य देशानां मारीच्या लोकविश्रुताः । दैत्यदानव-
यक्षाणां गन्धर्वैरगरक्षसाम् । सुपर्णकिन्नराणाञ्च सृता
वर्हिषदोऽत्रिजाः । सोमपा नाम विप्राणां क्षत्रियाणां
हविर्भुजः । वैश्वनामाज्यपा नाम शूद्राणाम् सुका-
लिनः । सोमपास्तु कवेः पुत्रा हविर्भुजोऽङ्गिरःसुताः ।
एलक्ष्यदृष्ट्याज्यपाः पुत्रा यशिरस्य सुकालिनः । अग्नि-
दग्धानग्निदग्धान् काव्यान् वर्हिषदस्तथा । अग्निष्वा-
न्नास्य सोमाञ्च विप्राणांमेव निर्दिशेत् । यएते तु गथा

सख्याः पितृणां परिकीर्त्तिताः । तेषामपीह विज्ञेयं पु-
त्रपौत्रमननकम् । ऋषिभ्यः पितरो जाताः पितृभ्यो
देवदानवाः । देवेभ्यस्तु जगत् सर्वं चरं स्यात्सर्वतु पूर्वशः ।
राजतैर्भाजनैरेवामघ वा राजतान्त्रितैः । वार्यपि ब्रह्मया
दत्तमव्ययायोपकल्पते । देवकार्याद्द्विजातीनां पितृकार्यं
विशिष्यते । 'दैवं' हि पितृकार्यस्य पूर्वमाध्यायनं
सृतम् । तेषामारक्षभूतन्तु पूर्वं दैवं नियोजयेत् ।
रक्षांसि हि विबुधमग्निं ब्राह्मणारक्षवर्जितम् । दैवाद्यान्
तदीहेत पितृद्यान् न तद्भवेत् । पितृद्यान् स्त्रीहृमनः
क्षिप्रं नश्रति सान्त्वयः । युचिं देशं विशिक्तञ्च गोम-
येनोपलेपयेत् । दक्षिणाप्रवणञ्चैव प्रयत्नेनोपपादयेत् ।
अवकाशेषु चोक्षेषु नदीतीरेषु चैव हि । विशिक्तेषु च
तृप्तिनि दत्तेन पितरः सदा । आसनेषूपकृतेषु वर्हि-
षतुषु पृथक् पृथक् । उपसृष्टोदकान् सस्यन्विप्रांस्तानु-
पवेशयेत् । उपवेश्य तु तान् विप्राणासनेष्वजुगुप्सि-
तान् । गन्धमात्यैः सुरभिभिरर्चयेद्गोपूषकम् । तेषामु-
दकमानीय सपवित्रांस्तितानपि । अग्नीं कुर्यादनुज्ञातो
ब्राह्मणो ब्राह्मणैः सह । अग्नेः सोमयमाभ्याञ्च कृत्वा
ध्यायनमादितः । हविर्दानेन विधिवत् पचात् सन्तर्पयेत्
पितृन् । अन्यभावे तु विप्रस्य पाचावेवोपपादयेत् ।
यो ह्यग्निः स द्विजो विप्रैर्मन्त्रदर्शिभिरुच्यते । अक्रोध-
नान् सुप्रसादान् वदन्त्येतान् पुरातनान् । लोकस्याप्या-
यने युक्तान् ब्राह्मणान् द्विजोत्तमान् । अपसव्यमज्जौ
कृत्वा सर्वमाहुत् परिक्रमन् । अपसव्येन हृष्टो न निर्व-
पेदुदकं भुवि । त्रीस्तु तस्माद्विशेषात् पिण्डान् कृत्वा
समाहितः । औदकेनैव विधिना निर्वपेद्दक्षिणास्रसः ।
न्युप्य पिण्डांस्ततस्तांस्तु प्रयतो विधिपूर्वकम् । तेषु दर्भेषु
तं हस्तं निवृज्वाह्ये पभागिनाम् । आचम्योदकं परा-
हृत्य तिरायस्य शनैरुच्यन् । पङ्क्तं च नमस्कृत्यात्
पितृनेव च मन्त्रयित् । उदकं निनयेच्छेपं शनैः पिण्डा-
न्तिके पुनः । अयजिष्वेव तान् पिण्डान् यथा न्युप्राणं
समाहितः । पिण्डेभ्यस्तत्पिकां सात्वां समादावाहु-
पूर्वशः । तानेव विप्राणासीनान् विधिवत् पूर्वमाशयेत् ।
ध्रियमाणे तु पितरि पूर्वभासेव निर्वपेत् । विप्रवहापि
तं ब्राह्मे स्तकं पितरमाशयेत् । पिता यस्य तु वृत्तः
स्वाप्तीवेहापि पितामहः । पितुः स नाम संकीर्त्य
कीर्त्तयेत् प्रपितामहम् । पितामहोवा तच्छ्राद्धं भुञ्जी-
तेत्यब्रवीत्सुतः । कामं वा समनुज्ञातः स्वयमेव समा-